LIETUVOS AIDAS
VISO KRAŠTO
1994 12 22 Nr. 250

Aukuras nepašarvotiems

Danutė Dvilinskaitė

Prienų miestelio ir apylinkių gyventojai anais kraupiais laikais ne vienerius metus stengdavosi apeiti akmenimis grįstą turgaus aikštę arba eidami per ją slapta žegnodavosi ir akies krašteliu nužvelgdavo krauju apkepusius išniekintus, kartais dar nespėjusius atšalti partizanų kūnus.

Šiandien buvusi Prienų turgaus aikštė apsodinta medžiais, žaliuoja veja. Pačioje Atgimimo pradžioje netoli centrinio tako žmonės sukasė žemės kauburėlį - ten, kur gulėdavo nepašarvoti kūnai.

Kelerius metus buvo tariamasi, kokį ženklą pastatyti grindinio kankiniams atminti. Pagaliau šį rudenį rajono valdytojo pavaduotojo Audriaus Narvydo pastangomis paminklas pastatytas (skulptorius Stasys Žirgulis, architektai Dalia ir Juozas Križinauskai). Akmenimis grįstas takelis veda prie neaukšto nupjautos keturkampės piramidės formos paminklo. Grindinyje įmūryta granitinė plokštė su įrašu: "Čia 1945-1952 metais išniekinti Prienų krašto partizanų kūnai".

Per paminklo šventinimo iškilmes Laisvės aikštėje skambėjo partizanų dainos, eilėraščių posmai, degė žvakės. "Geležinio Vilko" rinktinės partizanas Jonas Matukevičius degančią žvakę nuo senojo žemės kauburėlio atnešė prie naujojo aukuro. "Laukėm ir mes savo eilės ant šito grindinio, - kalbėjo buvęs partizanas. - Kad tik gyvo tenai nepamestų! Kad tik degančia cigarete suskirdusių kruvinų lūpų nedegintų! Viešpatie, neleisk niekam mūsų sukiršinti, ir tegul niekada nepasikartoja tie vaizdai. Aš šiandien lenkiuosi tiems, kurių kaulelių nepajėgiam surankioti. Atleiskit, kad tik tiek jūsų atminimui padarėm".

Poetas Justinas Marcinkevičius klausė: "Už kokius nusikaltimus istorija tokia mums negailestinga? Už norą kalbėti savo kalba, melstis savo bažnyčiose esame naikinti ir niekinti. Ištieskime rankas vieni kitiems ir pajuskime rankas tų, kuriems šiandie šioje aikštėje lenkiamės".

Susikaupę ir susigraudinę klausėsi žmonės Justino Marcinkevičiaus balso, kai jis skaitė "Motinos raudą" iš baladžių poemos "Devyni broliai". Raudą visų Lietuvos motinų, kurios slapčia apverkdavo savo nepašarvotus sūnus ant kruvinų grindinių:

Paminklas partizanams

Onos Valkauskienės nuotr.

Kokiais žiedeliais jūs pražydėsit, vaikeliai mano:
karčiais pelynais, aitriais vėdrynais, vasarvydžio darylais?

Nusidarysiu juodai skarele, vaikeliai mano!
Minkštai paklosiu, šiltai užklosiu ir tuščią lopšį supsiu.

Trys Guinness'o diplomai Lietuvai

Gruodžio 28 dieną Vilniuje, "Karolinos" viešbučio svečių salėje, bus įteikti trys Guinness'o rekordininkų diplomai.

Juos pelnė: dabar jau dešimtmetė Siručių kaimo (Raseinių r.) gyventoja Kristina Stragauskaitė - jauniausia pasaulyje mergaitė, gavusi valstybės apdovanojimą. Būdama ketverių metukų, ji iš degančio namo išgelbėjo savo broliuką bei sesutę ir buvo apdovanota medaliu už narsumą gaisro metu; didžiausias pasaulyje keltas, kursuojantis maršrutu Klaipėda-Mukranas ir daugiausia parašų surinkusi peticija - Peticija Lietuvos nepriklausomybei remti, kurią pasirašė 5 218 520 žmonių (diplomas įteikiamas Vytautui Landsbergiui).

LA

Stasio Žvirgždo atvirukas

"Daug laimės"

Rimantas Šinkūnas

Šiandien Vilniaus fotografijos galerijoje atidaroma šventinė atvirukų paroda "Daug laimės".

Eksponuojami 365 atvirukai kuriuos sukūrė 120 Estijos, Latvijos, Vokietijos, Baltarusijos ir kitų šalių fotomenininkų. Lietuvoje atvirukus kuria kauniečiai Romualdas Požerskis, Jonas Daniūnas, švenčionėliškis Algis Jakštas, klaipėdietis Vytas Karaciejus ir kt.

Ekspozicija sudaryta iš vilniečių Vitalijaus Butyrino ir Stasio Žvirgždo asmeninių archyvų.

Paroda veiks iki Trijų Karalių.

Daugiau mirė nei gimė

Spalio mėnesį Lietuvoje daugiau žmonių mirė nei gimė, praneša Statistikos departamentas. Iš viso šį mėnesį gimė 3230, o mirė - 3744 žmonės. Natūralus gyventojų prieaugis buvo neigiamas - -514.

Per 10 mėnesių iš viso šalyje gimė 36 423, o mirė - 38 867 gyventojai, ir natūralus prieaugis taip pat buvo neigiamas - -2444. Pernai tokiu pat metu gyventojų prieaugis buvo teigiamas - 1628. Šiais metais pirmą kartą Lietuvoje [illegible] gyventojų prieaugį ir per 10 mėnesių - 8. Visuose kituose miestuose per šį laikotarpį jis buvo teigiamas.

Palyginti su mirties atvejais, daugiausia žmonių spalį gimė Alytuje (39) ir Marijampolėje (20), o per 10 mėnesių didžiausias natūralus prieaugis buvo taip pat Alytuje (404) ir Šiauliuose (277). Iš rajonų didžiausią neigiamą prieaugį spalio mėnesį turėjo Švenčionių (-34), Rokiškio (-31), Trakų, Alytaus (-28), Utenos (-26) rajonai.

"Philip Morris" – Lietuva" – uostamiesčiui

Janina Bačiliūnaitė

Vakar kompanija "Philip Morris" - Lietuva" uostamiesčio gydymo įstaigoms - Miesto, Vaikų ligoninėms ir 3–ajai suaugusiųjų poliklinikai paruošė Kalėdų dovaną: už 130 tūkstančių litų nupirko 316 tūkstančių vienkarti-